

Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К., 2017. – 107 с.

2. Безверхнюк Т. Принципи ресурсного забезпечення регіонального управління [Електронний ресурс] // Т. Безверхнюк. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Аpdu_o/2009_1/R_1/Bezverhruk.pdf.

3. Савчук, Д. М. Характеристика ресурсного потенціалу громади та оцінка ефективності його використання / Д. М. Савчук// Український журнал прикладної економіки. – 2018. – Том 3. – № 1. – С. 83-94.

Науковий напрям: Публічне управління в умовах реформування адміністративно-територіального устрою України

Застрожнікова І.В.

к. н. держ. упр., доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного м. Мелітополь

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОСВІТИ НА СЕЛІ

Зараз в Україні виникла велика необхідність реформування освіти та введення сучасних шляхів впливу державного регулювання на освітні процеси. Розвиток аграрного потенціалу країни – запорука стійкого економічного зростання. Загалом, як свідчить міжнародний досвід, на сьогоднішній день необхідним є перехід від централізованої аграрної політики, сконцентрованої на аграрному секторі, до більш інтегрованої політики розвитку сільської місцевості, що передбачає наявність зв'язку між економічними, екологічними, соціальними та територіальними аспектами життєдіяльності сільських територій [4]. Для успішної реалізації цієї політики потрібно, зокрема, забезпечити створення відповідних місцевих інститутів, серед яких сучасні освітні заклади.

Неможливо уявити розвиток сільського господарства без розвитку сільських територій, добробуту селянина, як основного господаря земель. Тому, сталий розвиток сільських територій є важливою передумовою для

гарного економічного розвитку сільського господарства країни. Все більшого значення набуває реалізація на практиці тих організаційно-економічних заходів мотиваційного механізму, які пов'язані з соціальними перетвореннями на селі [2].

Пріоритетність розвитку сільських територіальних громад в Україні зумовлюється винятковою значущістю виробництва продукції сільського господарства та продовольства в життєдіяльності людини, потребою відродження селянства як господаря землі, носія моралі та національної культури. Найгострішими проблемами на селі залишаються відсутність мотивації до праці, безробіття, бідність та трудова міграція [1].

Серед основних проблем розвитку сільських територій можна назвати масовий відтік молодих кваліфікованих кадрів з села до великих міст. Раніше у [4] нами було встановлено, що важливими пріоритетами державної аграрної політики є створення умов для закріплення в сільській місцевості кваліфікованих спеціалістів сільського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я та побутового обслуговування.

На думку вченого Р.Олексенко, саме освіта є суспільною підсистемою, в якій у найактивніший та найадекватніший спосіб долається невідповідність між сферою знання і цінностей та об'єктивно-реальними умовами [6].

Тому, першочерговим завданням влади є забезпечення усіх умов для життя та розвитку молоді у селах. І розпочинати треба з освіти усіх рівнів, у першу чергу, із шкільної. Відомо, що сільські учні вже кілька років поспіль, мають нижчі бали ЗНО - це пояснюється як соціально-економічним статусом мешканців сіл, так і нижчою якістю освіти в сільських школах. У селах бракує молодих спеціалістів, включаючи вчителів.

Станом на 1 травня 2018 року в Україні вже утворено 519 опорних шкіл. Концентрація ресурсів та найкращих учителів в одному місці спрощує доступ до якісної освіти для сільських дітей.

Природно, що питання оптимізації шкільної мережі є нелегким для громад. Але шукати спільні рішення та компроміси між керівництвом громади

та громадянами на місцях легше. Так, наприклад, відділ освіти Баранівської ОТГ (Житомирська область) провів аналіз шкільної мережі за різними показниками - кількість учнів та дітей дошкільного віку, приріст населення в останні роки, відстань між школами, стан доріг між населеними пунктами, середні витрати на одного учня в кожній зі шкіл, тощо. За підсумками проведеного аналізу було вирішено закрити дві школи з п'ятнадцяти в громаді. В кожному селі, де заклади підлягали закриттю, відділ освіти провів громадські слухання для всіх зацікавлених сторін. Керівництву ОТГ вдалося переконати вчителів та батьків у економічній доцільності закриття цих шкіл - адже важко сперечатися, коли ОТГ обіцяло забезпечити перевезення школярів автобусами та працевлаштувати вчителів із закритих шкіл [5].

Для подолання проблеми нестачі шкільних вчителів на селі, на початку 2019 року в Україні було прийнято закон, у якому зафіксовано, що вступники, які мають бажання працювати в сільській місцевості, вперше зможуть скористатися правом першочергового зарахування на бюджет. Наразі дане право поширюється на майбутніх лікарів та вчителів, що оберуть навчання на спеціальностях галузей знань 01 «Освіта/Педагогіка» і 22 «Охорона здоров'я». За даними МОН, право першочергового вступу отримають ті, хто попередньо пройде конкурс та укладе угоду на відпрацювання в селі або селищі міського типу не менше 3 років [3]. На наш погляд, дія цього закону допоможе покращити якісний склад вчителів сільських ОТГ.

Література

1. Гришко Л. Агрономи, але не землероби – особливості аграрної освіти в Україні / Л. Гришко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dw.de/p/152V6>.

2. Застрожніков А.Г., Застрожнікова І.В. Державна підтримка інфраструктури села, як передумова сталого розвитку сільського господарства країни./А.Г. Застрожніков, І.В. Застрожнікова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)

/ За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. - №1. – с.148-152 .

3. Застрожнікова І.В. Державне регулювання підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад вищими навчальними закладами України./ І.В. Застрожнікова // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. – Вип. 1 (55).

4. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33-35

5. Самохін І. Освіта в руках громад. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://cedos.org.ua/uk/articles/detsentralizatsiia>.

6. Олексенко Р.І. Стратегічні завдання освіти і виховання сучасного підприємця / Р.І. Олексенко Нова парадигма. – 2012. – Вип. 112. – с.19-28.

Науковий напрям: Просторове планування територій та урбаністичні тенденції.

Іваніна О. В.

*аспірант кафедри суспільних наук
Ужгородського національного
університету,
м. Ужгород, Україна*

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКИХ МІСТ В КОНТЕКСТІ УТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ГРОМАД В ПРИМІСЬКИХ ЗОНАХ

Реформа з децентралізації влади спрямована на зміну адміністративно-територіального устрою, відносин між органами центральної влади та місцевого самоврядування, перерозподіл повноважень, посилення місцевого самоврядування тощо. Концепцією реформи та методикою утворення об'єднаних територіальних громад передбачено, що центрами об'єднання, в першу чергу, мають стати міста обласного значення та міста – районні центри, міста районного значення [1, п. 6].

Однак наразі великі міста України в цілому не включені в процес реформи. Натомість в приміських зонах, безпосередньо на міській межі,